

[Poul Dalsager.]

Jeg vil gerne sige, at socialdemokratiet med fremsættelsen af forslagene om at forlænge og ændre disse love ikke har ændret sin principielle opfattelse af, at denne lovgivning, i hvert fald i den form den har nu, må være midlertidig. Avancestoploven blev jo vedtaget, som det er sagt tidligere her i dag, første gang i 1967 i forbindelse med den daværende regerings stabiliseringspolitik efter den foretagne devaluering. Venstre og konservative ønskede ikke dengang at medvirke ved lovens gennemførelse, fordi man efter sigende ikke havde tillid til den daværende regerings økonomiske politik. Midlerne viste sig dog anvendelige senere, da man selv fik ansvaret for den økonomiske udvikling her i landet. Når socialdemokratiet nu ønsker lovene forlænget, er det næsten af præcis den samme grund: fordi vi ikke har tiltro til denne regerings økonomiske politik. Denne manglende tiltro underbygges ved gennemlæsning af den rapport, vi fik forleden fra det økonomiske råds formandskab om konjunkturudsigterne for 1969; jeg skal tillade mig et kort citat fra side 2 øverst, hvor rådet udtaler:

„Ifølge den vurdering, som er indeholdt i Økonomisk Årsoversigt, og som formandskabet deler, er der en nærliggende risiko for, at stigningen i den samlede efterspørgsel efterhånden kan blive så stærk, at den udløser et inflationspres og et forøget betalingsbalanceunderskud.“

Det er regeringens egen økonomiske årsoversigt, det økonomiske råd her henviser til. Man peger fra rådet endvidere på den risiko for samfundsøkonomisk uligevægt, der er for den sidste del af 1969. Denne usikkerhed, der altså præger udsigterne for den nærmeste fremtid, understreges i øvrigt med al mulig tydelighed af de mange proklamationer, vi efterhånden har fået om nært forestående finanspolitiske indgreb ved hjælp af øgede skatter og afgifter. Det er en ret behagelig fornemmelse for socialdemokratiet efter alle de mange år som regering nu at være fritaget for at høre venstre og konservative som sædvanlig beskyldte socialdemokratiet for alle de økonomiske ulykker, der rammer dette land; nu har man med økonomiministeren i spidsen meget travlt med at finde på nye undskyldninger

og forklaringer på, at økonomisk uligevægt kan opstå også under en VKR-regering. Sammenbruddet i regeringens rentepolitik, den tilsyneladende uovervejede, pludselige frigivelse af obligationsrationeringen, genindførelse af en anden form for rationering af obligationer og genindførelse af binding i Nationalbanken af midler fra pengeinstitutterne afslører en siksakkurs, som hos befolkningen kun kan efterlade indtryk af usikkerhed for fremtiden.

Skal de beskedne indkomstfremgange, som er opnået på arbejdsmarkedet, sættes til igen ved en eventuel avanceglidning? Det økonomiske råd nævner også i modsetning til hr. Jørgen Jensen, at der er fare for, at det kan blive resultatet af at lade denne lovgivning udløbe pr. 1. juli 1969, sådan som jeg altså forstår regeringen har til hensigt. Det ville ikke være rimeligt, særlig da det i det økonomiske råds rapport antydes, at overenskomstfornyelserne ikke har været uansvarlige i retning af, at lønmodtagerne har fået for meget og meget endvidere tyder på, at erhvervslivet på trods af denne lovgivning og på trods af den aktivitetsdæmpning, regeringen gennemførte i 1968, har haft ganske gode fortjenester. Jeg henviser her til en artikel i dagbladet Børsen af 8. april 1969 med overskriften: „Bedste udbytter i mange år“, hvor det siges, at af 230 regnskabsmeddelelser har 68 meldt om højere udbytte og kun 14 om lavere. Betalingsbalancen vil formentlig ikke vise nogen forbedring i 1969, og de store valutatab fortsætter med næsten forøget styrke og vil formentlig også fortsætte resten af året. Opnår vi i løbet af året den fulde beskæftigelse, som regeringen har lovet og forudsagt i sin økonomiske årsoversigt, vil presset på priser og avancer ganske givet øges ganske væsentligt.

Vi erkender i socialdemokratiet, som det også har været sagt fra andre ordføreres side her i dag, at det ikke er muligt med disse love at kontrollere pris- og avanceudviklingen til 100 pct.; men jeg tror, man har lov til at sige, at lovenes værdi nok delvis er af præventiv karakter. Vi erkender også, at de naturligvis ikke er behagelige for erhvervslivet, og vi er derfor i det kommende udvalgsarbejde parat til at drøfte